

Правові аспекти процесів стандартизації та сертифікації митних органів в Україні

Шокало В. С.¹

Опубліковано	Секція	УДК
30.11.2024	Право	342.95

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14412446>

Анотація. У науковому дослідженні висвітлено головні аспекти стандартизації та сертифікації митних органів України. Проаналізовано основні нормативно-правові акти та міжнародні норми, що стосуються процесів стандартизації та сертифікації митних інституцій. Охарактеризовано необхідність розроблення ефективних стандартизованих підходів щодо політики, процедур та процесів у митній діяльності задля транскордонної гармонізації. Акцентується на доцільності застосування новітніх технологій для реалізації стандартів у митній системі України. Аргументовано подальшу імплементацію міжнародних стандартів та норм у вітчизняне законодавство.

Ключові слова: митний орган, митна система, стандартизація, стандарти, сертифікація, ISO.

Legal aspects of standardization and certification processes of customs authorities in Ukraine

Annotation. Given the rapid transformation dynamics of the customs sphere and the integration vectors of Ukraine into the European Union, an urgent issue arises in establishing an effective mechanism for the implementation and practical implementation of international standards in the state customs policy. Therefore, an equally important role is assigned to certification procedures. The purpose of the article is a detailed analysis of the legal aspects of the standardization and certification processes of the customs authorities of Ukraine.

The research highlights the main aspects of standardization and certification of the customs authorities of Ukraine. The main legal acts and international norms related to the processes of standardization and certification of customs institutions are analyzed. The necessity of developing effective standardized approaches to policies, procedures and processes in customs activities for cross-border harmonization is characterized. The author emphasizes the expediency of using the latest technologies to implement standards in the customs system of Ukraine. Further implementation of international standards and norms in the national legislation is argued.

It has been established that the national customs legislation provides sufficient tools for harmonizing customs standards. The introduction of international standardization and certification processes into the activities of customs authorities are important tools for increasing the efficiency and transparency of customs procedures in Ukraine. The implementation of these measures will contribute to improving the interaction of customs

¹ аспірант ЗВО «Львівський університет бізнесу та права» <https://orcid.org/0009-0001-7879-6171>

authorities with business and the public, economic integration, and ensuring compliance with European requirements.

A promising direction for further research is the analysis of the latest international standards in the customs sphere and the search for effective ways for their comprehensive implementation into the customs legislation of Ukraine.

Key words: customs authorities, customs system, standardization, standard, certification, ISO.

Вступ

Зважаючи на швидку трансформаційну динаміку митної сфери та інтеграційні вектори України до Європейського Союзу, постає нагальне питання у налагодженні ефективного механізму реалізації та практичного впровадження міжнародних стандартів у державну митну політику. Відтак, не менш важлива роль відведена і процедурам сертифікації.

Метою статті є детальний аналіз правових аспектів процесів стандартизації та сертифікації митних органів України.

Результати

Митні органи відіграють ключову роль у забезпеченні економічної безпеки та ефективності міжнародної торгівлі. В сучасних умовах глобалізації та інтеграції України до міжнародної економічної спільноти, питання стандартизації та сертифікації митних органів набувають особливої актуальності.

Згідно із ч. 2 ст. 7 Митного кодексу України, митна справа здійснюється з додержанням прийнятих у міжнародній практиці форм декларування товарів, методів визначення митної вартості товарів, систем класифікації та кодування товарів та системи митної статистики, інших загальноновизнаних у світі норм і стандартів [1].

Варто погодитись, що однією з основних форм діяльності національних митних органів також є двостороннє співробітництво з Європейським Союзом та митними адміністраціями держав – членів ЄС, яке реалізується шляхом укладання відповідних угод. Комфортне та ефективне митне співробітництво в рамках таких угод спрощує механізм впровадження митних стандартів ЄС в Україні. Безпосередня співпраця митних адміністрацій сторін збільшує оперативність взаємодії митних адміністрацій та ефективність впровадження та реалізації в Україні митних стандартів ЄС [2, с. 159].

Важливим аспектом цього процесу стандартизації є інтеграція міжнародних стандартів та норм, що відповідають вимогам Всесвітньої митної організації (ВМО), Світової організації торгівлі (СОТ) та інших міжнародних інституцій, що регулюють митну сферу.

Всесвітня митна організація (1953 р.) з моменту її створення займається гармонізацією та уніфікацією митних систем, удосконаленням митного законодавства і розвитком міжнародної співпраці. Рекомендації Всесвітньої митної організації щодо митного співробітництва складають основу діяльності національних митних служб. Всесвітньою митною організацією визначені завдання щодо розвитку митного законодавства, а саме максимальне спрощення адміністративних бар'єрів при здійсненні економічної діяльності, сприяння розвитку зовнішньоекономічної діяльності, прискорення процесів митного контролю з одночасним дотриманням умов національної та митної безпеки [3].

Варто зауважити, що саме при безпосередній участі Всесвітньої митної організації в Україні запроваджена система ефективних та дієвих митних адміністрацій шляхом гармонізації та спрощення митних процедур, втілені принципи формування митного законодавства та принципи поведінки митних адміністрацій, що стали ключовими в процесі модернізації митної служби.

Міжнародні стандарти у митній сфері включають низку ключових документів, що регулюють діяльність митних органів. Найбільш впливовими серед них є такі: Кіотська конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (1973 рік), Угода про спрощення процедур торгівлі, Міжнародна конвенція про гармонізовану систему опису та кодування товарів (ГС) (1983 рік) та Стандарти Світової митної організації (СМО), зокрема Рамкові стандарти безпеки та полегшення світової торгівлі (SAFE Framework).

У сучасних умовах глобалізації та інтернаціоналізації, розширення міжнародних зв'язків кожна країна прагне до гармонізації та стандартизації митних процедур та роботи митних органів. Особливе місце серед усіх стандартів належить Міжнародній конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур від 1973 р. (Конвенція Кіото), яку разом з її додатками можна вважати певним кодексом поведінки держав у митних відносинах. Кіотська конвенція, прийнята в 1973 році, є визначальним міжнародним правовим інструментом, спрямованим на спрощення та гармонізацію митних процедур у світовій торгівлі. Цей кодифікований акт відіграв важливу роль у створенні єдиної системи правил та стандартів для митних відносин між країнами-учасницями. Вона передбачає стандартизацію митних операцій з метою спрощення процедур як для держав, так і для бізнесу.

Одним із її ключових аспектів є спрощення та уніфікація процедур митного оформлення. Зокрема, Конвенцією передбачено застосування спільних норм і стандартів для оформлення митних декларацій, що сприяє ефективному руху товарів через митний кордон та зменшенню адміністративних перешкод. Крім того, Кіотська конвенція визначає процедури застосування та оцінки митної вартості товарів, сприяючи створенню єдиної методології визначення цін на товари для митних цілей, що спрощує взаємодію між країнами та сприяє прозорості у визначенні митної вартості. Значущим аспектом цього міжнародного договору є також регулювання питань митних правопорушень. В ній визначено стандарти та процедури щодо порушення митних правил, забезпечуючи високий рівень дисципліни та відповідальності [4].

Так, відповідно до Закону України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур у змінній редакції згідно з Додатком I до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур» від 05.10.2006 р. № 227-V Україна приєдналася до зазначеної конвенції, але для усунення певних процедурних невідповідностей 15.02.2011 р. Верховною Радою України до цього Закону були внесені зміни, які остаточно усунули перешкоди у наданні Україні повноцінного статусу договірної сторони оновленої Кіотської конвенції. Остаточно конвенція набула чинності для України з 15.09.2011 р. Оновлена Кіотська конвенція зобов'язує Україну застосовувати однакові міжнародні стандарти в роботі митних служб, у спрощенні та автоматизації митних процедур, а також передбачає перехід на використання електронних документів і створення електронних систем «єдиного вікна» (стандартне правило 7.2 розділу 7 Загального додатка оновленої Кіотської конвенції) [5].

Одним із вагомих механізмів сприяння міжнародній торгівлі є Угода СОТ про спрощення процедур торгівлі (набула чинності для України 22 лютого 2017 року). Ця Угода ґрунтується на ключових принципах та ініціативах, що визначені в переглянній Кіотській конвенції, й виступала важливим інструментом під час переговорів в рамках СОТ щодо спрощення процедур торгівлі. Угодою встановлено норми спрощення митних процедур та передбачено вимоги до країн, що її ратифікували, впровадити низку заходів для спрощення торгівлі, спрямованих на зменшення черг на кордоні, підвищення прозорості митних органів та прискорення доставки товарів на ринок. Ця Угода розширює положення про митну реформу і включає розбудову потенціалу, виявляє найбільш дієві зусилля для спрощення торгівлі та митної реформи в межах СОТ.

Угода про спрощення процедур торгівлі стала однією з найвпливовіших міжнародних угод, що регулюють торгівлю, після впровадження Генеральної Угоди про тарифи та торгівлю (ГАТТ). Вона охопила всі аспекти основних митних процесів, такі як транзит товарів, митне оформлення та постмитний аудит, а також управління ризиками, процедури оскарження та попередні рішення. Основною метою Угоди є спрощення та стандартизація митних процедур з метою зменшення адміністративного тягара та покращення митного контролю [6, с. 243].

У 1973 році Всесвітня митна організація ініціювала розробку Гармонізованої системи як універсального інструменту для вирішення цих проблем. Після багаторічних консультацій і узгоджень серед країн-учасниць, у 1983 році була прийнята Конвенція, що офіційно запровадила Гармонізовану систему опису та кодування товарів. У свою чергу, Міжнародна конвенція про гармонізовану систему опису та кодування товарів (ГС) сприяє підвищенню ефективності міжнародної торгівлі, оскільки однакові правила класифікації товарів спрощують переміщення продукції через кордони. Це, в свою чергу, зменшує кількість документів, які необхідно подавати для оформлення товарів, і прискорює процес митного оформлення. Одним із основних її завдань є спрощення митних процедур і створення прозорого механізму класифікації товарів. Завдяки єдиній системі кодів, митні органи країн можуть точно ідентифікувати товарні партії, знижуючи ризик помилок при нарахуванні митних зборів.

Крім універсальних договірних норм, що регулюють гармонізацію та спрощення митних процедур, Всесвітня митна організація також здійснює таке регулювання за допомогою норм рекомендаційного характеру, до яких слід віднести Рамкові стандарти безпеки та полегшення світової торгівлі ВМО, які є набором вимог до митних адміністрацій і учасників зовнішньоекономічної діяльності та безпосередньо впливають на організацію діяльності митних органів України [7].

Стандарти Світової митної організації (СМО), зокрема Рамкові стандарти безпеки та полегшення світової торгівлі (SAFE Framework) забезпечують єдині підходи до митного контролю та безпеки.

Досягнення спрощення та безпеки світової торгівлі через реалізацію Рамкових стандартів полягає у створенні уніфікованого набору стратегічних напрямків (міжнародних стандартів), які дозволять досягти одноманітності та передбачуваності в роботі митних адміністрацій. Для проходження підготовчого періоду комісія з питань податкової і митної політики Єврокомісії розробила стандарти, що мають назву «Митні прототипи». Вони є мінімально допустимими стандартами організації діяльності митних служб, головною метою яких є практичне впровадження механізмів спрощення процедур торгівлі для зменшення витрат і часу на здійснення митних та інших процедур для перевізників і трейдерів без зниження рівня безпеки зовнішньоторговельних поставок. Вважається, що в Митних прототипах зосереджено найкращі принципи та стандарти ЄС у галузі митної справи [8, с. 131].

Перше визначення терміну «стандартизація» було прийнято ISO у 1962 р., однак в цей час періодично відбувалось його уточнення, що відображало розвиток стандартизації, зумовлений рівнем розвитку науково-технічного прогресу [9].

Сучасний термін у тлумаченні ISO має таке визначення: «стандартизація – це діяльність з метою досягнення оптимального ступеня упорядкування в певній галузі шляхом встановлення положень для загального і багаторазового використання реально існуючих чи можливих завдань». Ця діяльність складається з процесів розробки, випуску та реалізації стандартів [8, с. 132].

Важливими перевагами стандартизації ISO/IEC Guide 2:2004 (стандартизація та суміжні види діяльності – загальний словник) називає поліпшення придатності продукції, процесів і послуг за їх прямим призначенням, запобігання бар'єрів в торгівлі та сприяння технічному співробітництву. Це той орієнтир, червона нитка, що пронизує

усі подальші розробки не лише в ISO, а й у документах організацій, що прямо не займаються стандартизацією, але використовують її досягнення (ГАТТ, СОТ як її правонаступниці, ЄС та інших наднаціональних організацій) [10].

Отож, можна вважати, що стандартизація є процесом встановлення та впровадження єдиних норм і правил, які забезпечують однаковість та стабільність процедур та процесів. У митній сфері стандартизація спрямована на уніфікацію митних операцій, документів та процесів, що дозволяє забезпечити ефективність та прозорість роботи митних органів.

Основною метою стандартизації є створення єдиних підходів до виконання митних операцій, що забезпечують чітку та ефективну роботу митних органів. Це також сприяє поліпшенню співпраці між країнами, спрощенню митних процедур і підвищенню рівня взаємної довіри між учасниками міжнародної торгівлі.

Митні органи повинні дотримуватись стандартизованих підходів щодо процедур перевірки, контролю та інших процесів у своїй діяльності. Зауважимо, що гармонізація більше стосується узгодження політики з міжнародними стандартами. У той час як стандартизація процесів підтримує можливу транскордонну гармонізацію.

В Україні стандартизація митних органів передбачає встановлення чітких вимог та правил для всіх митних процедур. Зокрема, сюди включаються:

- Уніфікація митних документів та процесів: забезпечення однакових вимог до документів та процедур для всіх учасників зовнішньоекономічної діяльності.

- Автоматизація митних процедур через використання електронних систем обробки документів.

- Підвищення кваліфікації та регулярне навчання посадових осіб митних органів: регулярне навчання та атестація, яка необхідна для забезпечення високих стандартів роботи.

Як вважає Денисенко С. І., згідно нової редакції митних стандартів митні служби країн-членів ЄС, а також країн-кандидатів в ЄС, повинні виконувати свої функції у відповідності з наступними критеріями: прозора, комплексна та ефективна система митного законодавства; ефективна система управління персоналом; справедливе, чесне та неупереджене виконання службових обов'язків; постійне навчання та підвищення кваліфікації; швидкий та зрозумілий обмін інформацією між персоналом та зацікавленими особами; ефективна оцінка та збір митних платежів; максимальне застосування заходів щодо скорочення вартості, часу та вимог щодо документації під час митних формальностей; забезпечення заходів безпеки по всьому ланцюгу поставок товарів; створення ефективної системи управління ризиками під час митного контролю; ефективний та результативний митний контроль на кордонах та всередині країни; ефективна та раціональна слідча та правоохоронна діяльність; створення транзитної системи, заснованої на Конвенції про загальний транзит; створення ефективної та результативної служби пост-митного контролю та аудиту; запобігання порушень прав інтелектуальної власності та боротьба з такими правопорушеннями; максимальне використання інформаційно-комунікаційних технологій, що відповідає міжнародним стандартам; створення, обслуговування і розміщення належної інфраструктури та сучасного обладнання; створення умов для лабораторних досліджень з митних питань; створення ефективного внутрішнього аудиту [11, с. 55].

Відповідно, задля забезпечення вищевказаних правил, митні адміністрації повинні створити стандартизовані підходи щодо політики, процедур, форматів, документів та процесів у митній сфері, щоб товари розглядалися однаково при кожному переміщенні через кордон. Стандартизація процесів підтримує можливу транскордонну гармонізацію і допомагає забезпечити послідовність та уніфікацію процесів й необхідної документації для суб'єктів торгівлі, включаючи створення одного документа декларації,

наявність стандартних операційних процедур під час огляду чи вилучення товарів тощо [12, с. 19].

Таким чином, стандартизація у митних органах України являє собою процес розробки, впровадження та застосування загальних правил і норм, які регулюють діяльність митних органів.

Система сертифікації – система, яка виробила власні правила процедури і управління для приведення сертифікації відповідності. Вона може діяти на національному, регіональному і міжнародному рівнях [13].

Сертифікація – це процес підтвердження відповідності певним стандартам. У митній сфері сертифікація включає перевірку товарів, послуг та процесів на відповідність встановленим вимогам та нормам.

Процес сертифікації митних органів України спрямований на підвищення ефективності митного контролю, забезпечення відповідності міжнародним стандартам і законодавству Європейського Союзу, оскільки Україна прагне до інтеграції з європейським економічним простором. Митні органи України активно працюють над адаптацією своєї діяльності до міжнародних стандартів, зокрема вимог Всесвітньої митної організації (ВМО) та стандартів Європейського Союзу. Одним із основних міжнародних стандартів є Митний кодекс ЄС, що забезпечує уніфікацію митних процедур та впровадження сучасних технологій у митне адміністрування.

Однією з основних форм сертифікації є програма авторизованих економічних операторів (АЕО – Authorized Economic Operator). Інститут АЕО був вперше запроваджений Всесвітньою митною організацією (ВМО) в рамках програми Рамкові стандарти безпеки та спрощення міжнародної торгівлі (SAFE Framework of Standards) у 2005 році. SAFE Framework встановив основні стандарти для національних програм АЕО, спрямованих на зміцнення митної безпеки та спрощення митних процедур.

Відповідно до програми АЕО, підприємства, що беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності, можуть отримати статус авторизованого економічного оператора. Це дозволяє їм спростити митні процедури, отримати преференції при оформленні вантажів та зменшити перевірки. При цьому, саме митний орган виступає суб'єктом перевірки підприємства за дотриманням критеріїв, які визначені авторизацією. Митні органи, зі свого боку, зобов'язані підтвердити проводити перевірку відповідності стандартам АЕО тих компаній, яким надано авторизацію. Така перевірка має включати чіткий порядок, передбачений законодавством, а також прозорість, ефективність та дотримання міжнародних норм.

Впровадження інституту АЕО сприяє забезпеченню безпеки ланцюгів постачання та зниженню навантаження на митні органи під час здійснення митних формальностей та процедур. Завдяки статусу АЕО, митні органи можуть сконцентрувати ресурси на перевірці ризикованих операцій, знижуючи навантаження на митниці та підвищуючи загальну ефективність роботи. Це також сприяє зниженню ризиків контрабанди та інших правопорушень, що позитивно впливає на економічну безпеку держав [14, с. 40].

Як вважає Т. Микитенко, впровадження інституту АЕО сприяє скороченню часу здійснення митних формальностей, дозволяє звести до мінімуму витрати суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що, в свою чергу, сприяє розвитку зовнішньої торгівлі. Крім того, це дозволяє митним органам більш ефективно розподіляти кадрові, фінансові та технологічні ресурси» [15, с. 5]

Сертифікація митних органів вимагає постійного підвищення кваліфікації працівників. Це передбачає регулярне навчання персоналу для оволодіння новими методами контролю, сучасними технічними засобами та технологіями управління ризиками, а також підвищення кваліфікації посадових осіб митних органів. Навчальні програми також охоплюють питання боротьби з корупцією, дотримання законності, захисту інтелектуальної власності та фітосанітарного контролю.

Електронне декларування стало ключовою складовою процесу сертифікації митних органів. На сьогодні досить ефективними інформаційними механізмами у для регуляції відносин «митниця – підприємство» є автоматизована електронна система «Єдине вікно для міжнародної торгівлі», яка запроваджена у 2016 році.

Система «єдиного вікна» спрощує процедури для бізнесу та зменшує час митного оформлення. Митні органи, проходячи сертифікацію, зобов'язані забезпечити ефективність цієї системи, дотримуючись міжнародних норм щодо використання електронних документів та автоматизованого оброблення даних.

Всесвітня митна організація зосереджує увагу безпосередньо на середовищі «єдиного вікна», а не на окремій його системі чи об'єкті. Цілі, які передбачено досягти в контексті впровадження «єдиного вікна» включають: прискорений випуск та оформлення товарів, прискорене переміщення експортних, імпорتنих та транзитних вантажів, зменшення витрат на міжнародну торгівлю за рахунок скорочення процесуальних бар'єрів, співпрацю та координацію між прикордонними відомствами країн та їх державних установ, надання технічної допомоги у розбудові потенціалу [16].

Концепція «єдиного вікна» для сприяння торгівлі вважається еластичною концепцією. Оскільки кожна країна формує власну систему державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, національну митну службу, форми взаємодії митних органів з органами державного регулювання. Тож не може існувати єдиної моделі, яка б задовольнила потреби кожної з країн, що впроваджує концепцію «єдиного вікна» [17, с. 53].

Митні органи України проходять сертифікацію для забезпечення інтеграції з міжнародними митними системами. Це включає взаємодію з системою NCTS (New Computerized Transit System), яка використовується країнами Європейського Союзу для спрощення процесів транзиту товарів через кордони. Впровадження цієї системи дозволяє Україні підвищити свою привабливість як транзитної держави та спростити співпрацю з європейськими партнерами.

На початку лютого 2023 року Єврокомісія опублікувала Висновок щодо заявки України на членство в ЄС. У ньому була представлена оцінка 231 відповідності і митного законодавства країни вимогам ЄС: «Україна має хороший рівень підготовки у сфері Митного союзу. Україна підключена до загальної митної інформаційної системи ЄС (Common Communication Network) і використовує Нову Комп'ютеризовану Транзитну Систему (NCTS). Україна є частиною Конвенції про спільний транзит, яка на 100% базується на системі транзиту Союзу. Незважаючи на те, що митне законодавство в більшості своїй наближене, воно потребує певного подальшого узгодження з актами законодавства ЄС. Покращення адміністративної спроможності в ІТ-секторі має бути пріоритетним. Для покращення імплементації та виконання митного законодавства, яке відповідає вимогам ЄС, знадобляться певні зміни поточних процедур і методів роботи в деяких сферах діяльності» [18].

У процесі сертифікації митні органи України також зобов'язані впроваджувати системи оцінки ризиків. Це дозволяє зосередити увагу на високоризикових вантажах та суб'єктах зовнішньоекономічної діяльності, що може допомогти уникнути незаконному обігу товарів.

В контексті митних органів сертифікація також включає: сертифікацію систем управління якістю відповідно до міжнародних стандартів (наприклад, ISO 9001), сертифікацію товарів: перевірка товарів, що імпортуються або експортуються, на відповідність стандартам безпеки, якості та іншим вимогам, сертифікацію інформаційних систем: підтвердження відповідності ІТ-систем митних органів стандартам безпеки та функціональності.

Як показує світова практика, підвищення ефективності функціонування системи управління ризиками в митній справі можливо за рахунок впровадження сучасних

систем управління, які базуються на застосуванні системи управління якістю згідно з вимогами міжнародних стандартів ДСТУ ISO 9000:2015 «Система управління якістю. Основні положення та словник термінів» та ISO 9001:2015 «Система управління якістю. Вимоги», які запроваджені в Україні в якості національних. Ризик-орієнтоване мислення дає змогу визначати чинники, які можуть спричинити відхилення її процесів та її системи управління якістю від запланованих результатів, щоб встановлювати запобіжні заходи контролю для мінімізації негативних впливів і максимального використання можливостей, по мірі їх виникнення. Ризик-орієнтоване мислення є суттєво важливим для досягнення результативної та ефективної системи управління ризиками та базується на вимогах стандарту ДСТУ ISO 9001:2015 [19, с. 351].

Застосування цих вимог передбачає виконання запобіжних дій для усунення потенційних невідповідностей, аналізування будь-яких невідповідностей, що виникають, і вжиття заходів для запобігання їх повторному виникненню, які є відповідними до наслідків невідповідності. При цьому, митні органи повинні планувати та виконувати дії щодо розглядання ризиків і можливостей. Розглядання як ризиків, так і можливостей становить основу для підвищення результативності системи управління ризиками, досягання поліпшених результатів і запобігання негативним впливам [19, с. 352].

Сертифікація митних органів України є важливою частиною реформування митної системи, яка спрямована на інтеграцію з міжнародними стандартами та підвищення прозорості та ефективності роботи. Завдяки впровадженню сучасних технологій, систем оцінки ризиків, антикорупційних заходів та міжнародної співпраці, Україна робить кроки до підвищення рівня довіри з боку міжнародних партнерів та бізнесу, що сприяє економічному зростанню країни.

Висновки

Таким чином, національне митне законодавство передбачає достатньо інструментів для гармонізації митних стандартів. Впровадження міжнародних процесів стандартизації та сертифікації в діяльність митних органів є важливими інструментами підвищення ефективності та прозорості митних процедур в Україні. Реалізація цих заходів сприятиме покращенню взаємодії митних органів з бізнесом та громадськістю, економічній інтеграції, забезпеченню відповідності європейським вимогам.

Перспективним напрямком подальших досліджень є аналіз новітніх міжнародних стандартів у митній сфері та пошук ефективних шляхів для їх комплексної імплементації у митне законодавство України.

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № 44-45, 46-47, 48. Ст. 552.
2. Биков І. О. Україна – ЄС: особливості двосторонньої реалізації митних стандартів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. Випуск № 42. 2017. С. 158-162. URL: <https://dspace.oduvs.edu.ua/items/65f62a37-04f5-404a-9c0d-1e9d147f49f8>
3. Єгоров О. Б. Митна економіка : навч. посіб. Одеса : Пласке ЗАТ, 2005. с. 301.
4. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур (Київська конвенція). Редакція 1999 р. Офіційний вісник України. 2011. № 71. Ст. 2711.
5. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур у змінений редакції згідно з Додатком I до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур: Закон України від 05.10.2006 р. № 227-V. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 48. Ст. 476. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/227-16>

6. Сідляр В., Нагорний М. Роль митних формальностей у міжнародній торгівлі. Фінансове забезпечення сталого розвитку: збірник наукових праць кафедри фінансів ім. С. І. Юрія Західноукраїнського національного університету. Тернопіль: ЗУНУ. 2023. Вип. 3. Том 1. С. 242-246.
7. Рамкові стандарти безпеки та полегшення всесвітньої торгівлі Всесвітньої митної організації від 01.06.2005 року. URL: <https://regulation.gov.ua/documents/id104641/permits>
8. Панов І. О. Деякі питання відповідності правового регулювання митної справ в Україні міжнародним стандартам. Проблеми сучасної поліцейстики. 2024. С. 128-133.
9. Офіційні матеріали про перші 50 років діяльності ISO (1947-1997). URL: <https://www.iso.org/about>
10. ISO/IEC GUIDE 2:2004(E/F/R) Standardization and related activities – General vocabulary. С. 4. URL: https://www.iso.org/files/live/sites/isoorg/files/archive/pdf/en/iso_iec_guide_2_2004.pdf
11. Денисенко С. І. Шляхи реалізації міжнародних стандартів в діяльності митної служби України. Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Суми, 23-24 травня 2024 р.). Суми : Сумський державний університет, 2024. С. 52-56.
12. Нагорний М. С. Практика і проблематика застосування митних формальностей в Україні: кваліфікаційна робота. Тернопіль. 2023. с. 60. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49384/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B8%CC%86_%D0%A4%D0%9CCD0%BC%2021%20%281%29.pdf
13. Сіренко С. О., Трішкіна Н. І. Товарознавство. Непродовольчі товари : навч. посіб. для студентів товарознав. освіт. програм ВНЗ. Хмельницький : Цюпак А. А. [вид.], 2021. 560 с.
14. Безрідня В. О., Шпірно О. А. Статус автоматизованого економічного оператора в митному законодавстві України. UNIVERSUM. Право та міжнародне право. № 10. 2024. С. 34-41. URL: <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/1166/1178>
15. Микитенко Т., Мельник О., Сагайдак І. Розвиток інституту авторизованого економічного оператора в Україні в контексті імплементації міжнародних стандартів. Економіка та суспільство. № 58. 2023. С. 1-7. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-21>
16. UNDERSTANDING SINGLE WINDOW ENVIRONMENT, Understanding the Single Window Environment. URL: <http://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/facilitation/instruments-and-tools/tools/single-window/compendium/swcompendiumvol1parti.pdf>
17. Квеліашвілі І. М., Кийда Л. І., Россочинська І. Реалізація механізму «Єдиного вікна» як міжнародно визнаного критерія спрощення торгівлі. Публічне управління та митне адміністрування. № 2 (33). 2022. С. 51-55.
18. Analytical Report following the Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union – European Sources Online. European Sources Online. URL: <https://www.europeansources.info/record/analytical-report-following-the-commission-opinion-on-ukrainesapplication-for-membership-of-the-european-union/>
19. Янушкевич Д. А. Особливості митного оформлення товарів із застосуванням ризикорієнтованого мислення. Актуальні проблеми теорії і практики експертизи товарів: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 2-3 квітня 2020 року). Полтава: ПУЕТ. 2020. С. 407.

